

EKONOMİ POLİTİK

G-20'nin Yeni Tılsımı: "Büyümenin Yeniden Dengelenmesi"

Erinç Yeldan, 30 Haziran 2010

Geçtiğimiz hafta sonu, küresel ekonominin idari merkezi olarak pazarlanan G-20 zirvesi Toronto'da toplandı. G-20'nin Toronto zirvesi, Avrupa Birliği'nin geleceğini tehdit eden kamu açıkları ve birikmiş borçların idaresinden kaynaklanan kaygılar; küresel enflasyon riski; Çin'in dünya piyasalarına daha çok tüketen ve daha çok ithal eden bir potansiyel kaynak olarak katkıda bulunabilmesi sorunlarına çözüm bulma telaşındaydı. Bu çabalama yeni bir tılsımlı sözcük ile özetlenmekteydi: "*büyümenin yeniden dengelenmesi*".

G20'nin Toronto toplantısından somut olarak sadece iki "öneri" çıkartılabildi: G-20 ülkeleri, (1) 2013'e kadar bütçe açıklarının milli gelire oranını yarı yarıya azaltacaklar; ve (2) 2016'ya değin de kamu borçlarını milli gelire oran olarak sabitlemiş olacaklardı. Ülkeler bu hedeflere ulaşmak için uygulayacakları politikaları teker teker bağımsız olarak seçeceklerdi.

Sonuç olarak, G-20 "merkezi" bir yönetim işlevi görmekten artık çok uzakta kalmaktaydı.

Bu gelinen nokta, G-20'nin ilk olarak küresel yönetim sahnesine pazarlandığı Kasım 2008 zirvesine görece önemli bir gerilemeye işaret etmektedir. 2008'de G-20'nin sloganı "*küresel problemlere, küresel çözüm*" olarak muştulanmıştı. Daha iki sene dolmadan G-20 artık küresel çözüm arayışına havlu atmış, "üyelerini" kendi haline terketmiş bir "birlik" sıfatındadır.

***

G-20 topluluğunun 2010'un yaz aylarında yaşamakta olduğu bir diğer endişe ise küresel ekonominin içine sürüklendiği yeni "çarpık" büyüme konjonktürüdür. Küresel ekonominin, Avrupa ekonomilerinin durgunluğa sürüklendiği ve Çin ve uzak Asya bölgesinin de hızlı büyüme içine girdiği bir ayrışma içinde olduğu gözlenmektedir. Bu süreçte AB üyesi ülkelerde yaşanan olumsuz gelişmeler avro'nun, Amerikan doları karşısında değer yitirmesine yol açmakta; dolayısıyla AB ülkelerinde rekabet avantajı doğmasına neden olmaktadır. Avro'nun değer yitirmesi sonucunda AB ihracatının yükseleceği, buna karşın ABD'nin dış ticaret açığını da arttıracığı öngörülmektedir.

OECD tarafından yapılan çalışmalar, avro'nun değer yitirmesi neticesinde AB'de cari işlemler fazlasının 251 milyar avro düzeyinde artacağını öngörmektedir. Bu tür bir dış fazlanın ABD ekonomisi tarafından emilmesi ise ABD'nin yeniden yüksek cari işlemler açığı veren bir ekonomiye dönüşmesi anlamına gelmektedir.

ABD'de yüksek cari işlemler açığının küresel finans piyasaları için yarattığı sorunları yeniden anımsatmaya gerek olmadığını düşünüyoruz. ABD küresel krizin yapı taşlarını serdiği yolda "*sanayi sonrası yüksek hizmet toplumu*" sıfatıyla, yüzde sıfır düzeyinde tasarruf yaparak bir tüketim ve borç ekonomisine dönüşürken, vermekte olduğu dış açıklarını niteliksiz finansal varlıklar ve riskli finansal işlemler aracılığıyla finanse etmekteydi. ABD finansal sisteminin ürünü olan riskli ve değersiz kağıtlar bir yandan bir çok yükselen piyasa ekonomisinde

merkez bankalarının rezerv vitrinini süslüyor, bir yandan da dünya ticaret akımlarını finanse ediyordu.

Şimdi ABD'nin yeniden 2007 öncesi koşullara sürüklenmesi, küresel krizde bir "*ikinci dalga krizin tohumları saçılıyor*" yorumlarını da beraberinde getirmektedir.

G-20 Toronto zirvesinin resmi olarak açıklayamasa da bu endişeyi göz önüne aldığı ve "*büyüme var, ancak dengelenmesi gerekli*" türünden söz oyunları ile durumu şimdilik idare etmeye çalıştığı anlaşılmaktadır.